

PUBLICAȚIILE MUZEULUI „ASTRA” ÎN CONTEXTUL MUZEOLOGIEI ROMÂNEȘTI

**Delia VOINA
Mihaela VASILIEF**

2006-2007 au fost ani cu realizări remarcabile pentru colectivul Editurii „ASTRA MUSEUM”, editură care funcționează ca departament distinct al Centrului de Informare și Documentare în Etnologie „Cornel Irimie”, din cadrul Complexului Național Muzeal „ASTRA” Sibiu.

Înființată în anul 1995, Editura „ASTRA MUSEUM” a continuat să dezvolte publicarea de monografii și periodice, începută în anul 1966 de colectivul de specialitate condus de Cornel Irimie, inițiatorul și coordonatorul științific al publicației *Cibinium*, ajunsă astăzi la numărul VII. Gândită ca un element de păstrare și cultivare a identității naționale, editura se ocupă de pregătirea lucrărilor privind activitatea specialiștilor din cadrul Muzeului „ASTRA” Sibiu: monografii, cataloage, broșuri, pliante, comunicări științifice prezentate în cadrul unor sesiuni sau simpozioane proprii, lucrări de referință în domeniile etnografice, antropologiei și etnomuzeologiei, atacând problemele fundamentale cu care se confruntă muzeele din România, în special muzeele în aer liber.

Sub coordonarea științifică a prof. dr. Corneliu Bucur (care preia și continuă activitatea mentorului său, după anul 1983), în acești ani s-au pregătit editorial și s-au tipărit un număr însemnat de publicații menite să contribuie la popularizarea și valorificarea rezultatelor obținute de colectivul de specialitate al muzeului sibian.

La începutul anului 2006 a apărut lucrarea lui Dumitru Budrala și a Mariei Sterp, *Ultimii păstori*. Volumul se constituie într-o scurtă incursiune în monografia comunci Jina și prezintă unele dintre cele mai frumoase fotografii de munți și păstori văzute în România. Maria Sterp, poeta satului Jina și înțeleapta

muntelui, este autoarea unor versuri naive pline de forța sincerității.

Au fost pregătite, apoi, două monografii de mare interes pentru etnologi: *Tezauru Umane VII*, cunoscută sintagmă a UNESCO, adoptată de Complexul Național Muzeal „ASTRA” pentru a-și defini *Programul de Protecție a Patrimoniului Cultural Imaterial* (lucrare tipărită și în limbile engleză, franceză, spaniolă, iar în 2007 și variantă în limba germană) și *Portul popular; marcă a identității emoculturale*, tom ce reunește comunicările prezentate în cadrul celei de a IV-a Reuniuni a Muzeelor de Etnografie din Centrul și Sud-Estul Europei, organizată la Sibiu, în perioada 15–17 octombrie 2004.

Continuând seria lucrărilor monografice de mare anvergură, începută în anul 2004, prof. dr. Corneliu Bucur semnează volumul *Identitate emocul-turală. Conștiință națională și afirmare universală*. Publicația captează prin multitudinea aspectelor surprinse, de la problemele științifice, la cele memorialistice, jurnalistice și cele privind proiectele de viitor.

Ghidul *Muzeul ASTRA. 100 de ani de etnomuzeologie românească la Sibiu. De la Muzeul „Asociațiunii” la Complexul Național Muzeal „ASTRA” (1905-2005)* prezintă proiectele ce au stat la baza fondării și dezvoltării muzeului sibian, precum și departamentele muzeale și paramuzeale care constituie acest complex: Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA”, Muzeul Civilizației Transilvane „ASTRA”, Muzeul de Etnografie Universală „Franz Binder”, Muzeul de Etnografie și Artă Populară Săsească „Emil Sigerus”, Laboratorul de Conservare-Restaurare, Centrul de Informare și Documentare în Etnologie „Cornel Irimie” și Studioul „ASTRA Film”.

Anul 2006 a însemnat o premieră în activitatea editorială a Muzeului „ASTRA”, prin tipărirea primului catalog tematic al unei colecții de patrimoniu care valorifică întreaga colecție de cahle a muzeului. Catalogul *Mărturii ale civilizației transilvănene. Colecția de cahle a Muzeului ASTRA*, autori Szöcs Fülöp Károly și Karla Roșca, oferă oportunitatea lansării în circuitul public și de specialitate a unei colecții de o incontestabilă valoare.

A doua premieră pentru Editura „ASTRA MUSEUM” a reprezentat publicarea, pe suport electronic (CD-ROM), a *Jurnalului virtual al Complexului Național Muzeal „ASTRA”* unde se prezintă articole despre muzeu însoțite de imagini animate și înregistrări video.

Publicația *25 proiecte. Capitală Culturală Europeană Sibiu 2007* are ca principal obiectiv prezentarea proiectelor concepute de Muzeul „ASTRA” pentru programul „Capitala Culturală Europeană, Sibiu 2007”.

Rezultat al activității colectivului muzeului, dar și al unor colaboratori din alte muzee, *Cibinium 2001-2005. Identitate și globalizare în secolul XX. Cercetare și reprezentare muzeală* prezintă principiile științifice și metodologia cercetării și proiectării muzeului etnologic modern, conceput ca un muzeu al civilizației populare tradiționale din România. Studiile și comunicările tipărite în acest volum deplasează accentul de pe factologie spre fenomenologie și de pe etnografie spre etnologie, conceput ca o “adevărată istorie a civilizației populare”.

Anul 2007 a debutat cu apariția CD-ROM-ului *Patrimoniul tehnic preindustrial*, un compendiu de civilizație tehnică populară, ce se adresează atât specialiștilor cât și publicului larg. CD-ROM-ul reprezintă o încununare a împlinirilor dobândite de Muzeul „ASTRA” după o sută de ani de la întemeiere, pe un drum presărat cu greutăți dar și cu speranțe, ajungând să convingă UNESCO, în materie de tradiții ale tehnicii populare românești, prin aprobarea instituirii „Premiului internațional pentru patrimoniul tehnic, Dumbrava Sibiului”.

Tot în primele luni ale anului 2007 au fost lansate *Catalogul expoziției „Tezaurul Umare Vii”* și pliantul Muzeului Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA” din Dumbrava Sibiului, tipărit în patru limbi de circulație internațională.

Broșura *Serviciu cultural-turistice*, autor prof. dr. Corneliu Bucur, prezintă serviciile de calitate superioară pe care Complexul Național Muzeal „ASTRA” Sibiu le oferă vizitatorilor.

Împletind textul semnat de prof. dr. Corneliu Bucur și fotografiile realizate de Dumitru Budrala, tipărit în limbile română și engleză, *Albumul „Muzeul ASTRA”* reconstituie în paginile sale un univers miraculos al unei civilizații a habitatului tradițional, al civilizației tehnice populare, al culturii artistice tradiționale și al spiritualității. Volumul poate fi considerat un tratat de antropologie culturală românească.

În luna mai a anului 2007, Muzeul „ASTRA” a găzduit în Casa Artelor, noul sediu al Muzeului de Etnografie și Artă Populară Săsească „Emil Sigerus”, expoziția *15+10+2. Identități europene. 12 pachete din Europa*. Catalogul tipărit cu această ocazie ne oferă o incursiune originală, prin universul artefactelor etno-identitare ale ultimelor 12 țări integrate în Uniunea Europeană: Ungaria, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Polonia, Estonia, Letonia, Lituania, Malta și Cipru, în anul 2004, iar de la 1 ianuarie 2007, România și Bulgaria.

Seria cataloage, realizate într-o manieră științifică, a continuat cu cel al expoziției *Evantaie de ieri și de azi*. Publicația înfățișează o colecție de evantaie unică în țară, ce depășește 200 de piese achiziționate de către d-na Aurelia Veronica Filimon, fiica renumitului folclorist Aurel Filimon. Expoziția s-a înscris într-una din direcțiile dezvoltate de Muzeul de Etnografie Universală “Franz Binder”, în cadrul secțiunii de expunere temporară a patrimoniului cultural: colaborarea cu colecționarii particulari.

În luna august, în cadrul programului „Sibiu Capitală Culturală Europeană, 2007”, Muzeul de Etnografie Săsească „Emil Sigerus” a vernisat expoziția *Mobilier pictat transilvănean*, realizată în

colaborare cu Muzeul Orășenesc din Kornwestheim și Muzeul Transilvănean din Gundelsheim Germania. Tipărit în condiții grafice excelente, catalogul prezintă colecția de mobilier pictat a Muzeului „ASTRA”: mese, paturi, lavete, scaune, credențuri, blidare, colțare, plafoniere, lăzi de zestre.

Tot în anul 2007, Muzeul „ASTRA” a realizat un amplu program intitulat „Etno-Tehno-Parc. Muzeul copiilor”, destinat atragerii copiilor spre muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului, având ca obiective inițierea și deprinderea celor mici cu tehnicile tradiționale. În cadrul acestui program s-au tipărit două publicații: o *Carte de colorat* care cuprinde 12 planșe colorate și 12 pentru colorat cu imagini din Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului și un *Abecedar și dicționar etimologic*, publicație destinată copiilor cu vârsta cuprinsă între 6 și 12 ani, cadrelor didactice și părinților, care

doresc să-i sprijine pe cei mici în dezvoltarea interesului pentru cunoașterea patrimoniului tehnic tradițional, îmbogățindu-le experiența și cunoștințele culturale. Prin intermediul acestor publicații se descoperă plăcerea de a desena și surpriza de a recunoaște monumentele patrimoniului tehnic din Muzeul în aer liber, originea cuvintelor limbii române, cuvinte care reflectă aspecte din mediul natural, din viața socială și lucrativă a poporului nostru.

Anii 2006-2007 au fost bogăți din punct de vedere al aparițiilor editoriale pentru Complexul Național Muzeal „ASTRA”. Prin valoarea excepțională a lucrărilor publicate și prin tematica variată, volumele editate de Editura „ASTRA MUSEUM” se recomandă ca fiind de real interes pentru etnomuzeologia românească, probând, încă o dată, reputația științifică a Muzeului „ASTRA” și a specialiștilor săi.